

BOSHLANG'ICH SINIF MATEMATIKA DARSLARIDA INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANINSHNING AHAMIYATI

Malikova Ravshanxon Kozimovna

*Andijon viloyati Baliqchi tumani MMTB ga
qarashli 28-umumiy o'rta ta'lim maktabi
boshlang'ich sinf o'qituvchisi*

Annotatsiya: Boshlang'ich sinf matematika darslarida innovatsion usullardan foydalanish ta'lim jarayonining sifatini oshirish va o'quvchilarning bilim darajasini mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega. Bugungi kunda ta'lim tizimi doimiy ravishda o'zgarib bormoqda, yangi texnologiyalar va pedagogik yondashuvlar paydo bo'lmoqda. Shu sababli boshlang'ich sinf o'quvchilariga matematika fanini o'rgatishda an'anaviy usullardan tashqari innovatsion metodlarni joriy etish zarurati ortmoqda. Innovatsion usullar o'quvchilarda matematikani o'rganishga bo'lgan qiziqishni oshirish, ularning fikrlash qobiliyatini rivojlantirish hamda ta'lim jarayonini yanada interaktiv va samarali qilish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: matematika, boshlang'ich sinflar, matematik tushunchalar, bilim, ko'nikma, innovatsion texnologiyalar, metodlar, ko'rgazmali materiallar.

Matematika fanini boshlang'ich sinflarda o'rgatish jarayonida asosiy maqsad o'quvchilarga asosiy matematik tushunchalarni, hisoblash qoidalarini va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini o'rgatishdir. Bu bosqichda o'quvchilarning yosh xususiyatlari, diqqatini jamlash qobiliyati va o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi juda muhim hisoblanadi. Innovatsion metodlar yordamida darslar yanada qiziqarli va ko'rgazmali bo'ladi, bu esa o'quvchilarning diqqatini jalb qilish va ularni faol ishtirok etishga undash imkonini beradi. Masalan, vizual resurslar, interaktiv o'yinlar, raqamli texnologiyalar va amaliy mashqlar yordamida o'quvchilar matematik tushunchalarni yaxshiroq anglaydilar va ularni amaliyotda qo'llashni o'rganadilar. Innovatsion usullar o'quvchilarning mustaqil fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. An'anaviy ta'lim jarayonida ko'pincha o'qituvchi faqat bilim beruvchi sifatida faol bo'lsa, innovatsion yondashuvlarda o'quvchilar faol ishtirokchilar sifatida jalb etiladi. Ular turli vazifalar, loyihalar va interaktiv mashqlar orqali o'z bilimlarini mustahkamlashadi, yangi bilimlarni o'zlashtirishda faollik ko'rsatadilar. Bu esa o'quvchilarning ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.[1]

Boshlang'ich sinf matematika darslarida innovatsion usullardan foydalanish o'qituvchilarning ish samaradorligini ham oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida darslarni yanada qiziqarli va interaktiv qilish mumkin. Elektron darsliklar,

multimedia vositalari, animatsiyalar va simulyatsiyalar o'quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi. Shuningdek, bu usullar o'qituvchilarga o'quvchilarning bilim darajasini tez va aniq baholash imkonini beradi, bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali tashkil etishga yordam beradi. Innovatsion yondashuvlar o'quvchilarning matematikani amaliy hayotga tatbiq etish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. O'yinlar, loyihalar va amaliy mashqlar orqali o'quvchilar sonlar, shakllar, o'lchovlar kabi tushunchalarni o'rganibgina qolmay, ularni kundalik hayotdagi muammolarni hal qilishda qo'llashni ham o'rganadilar. Bu esa matematikaning nafaqat nazariy fan, balki hayotiy fan ekanligini anglashlariga yordam beradi.[2]

Innovatsion usullar o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi. Har bir o'quvchining o'rganish uslubi, qobiliyati va ehtiyojlari turlicha bo'lishi mumkin. Innovatsion metodlar yordamida o'qituvchi har bir o'quvchiga individual yondashuvni amalga oshirishi mumkin, bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Shuningdek, guruh ishlari, hamkorlikda muammolarni hal qilish va muloqot qilish imkoniyatlari o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Innovatsion usullar o'quvchilarning ta'limga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi. Interaktiv o'yinlar, raqamli laboratoriyalar va muammolarni hal qilish vazifalari o'quvchilarni matematikani qiziqarli va foydali fan sifatida qabul qilishga undaydi. Bu esa o'quvchilarning ta'lim jarayonida faol ishtirok etishiga va bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi.[3]

Innovatsion yondashuvlar o'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirishga yordam beradi. Zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirish va ularni ta'lim jarayonida samarali qo'llash o'qituvchilarning malakasini oshiradi, yangi pedagogik yondashuvlarni qo'llash imkonini beradi. Bu esa ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi va natijada o'quvchilarning bilim darajasini ko'taradi. Innovatsion usullar o'quvchilarning o'z-o'zini baholash va mustaqil ish faoliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Elektron testlar, interaktiv baholash vositalari yordamida o'quvchilar o'z bilimlarini mustaqil ravishda baholashni o'rganadilar. Bu esa ularning o'rganishga bo'lgan mas'uliyatini oshiradi va o'z-o'zini rivojlantirishga undaydi. Innovatsion metodlar o'quvchilarning matematik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ular turli vaziyatlarda mantiqiy fikrlashni qo'llashni o'rganadilar, bu esa ularning umumiy tafakkur darajasini oshiradi. Shuningdek, bu ko'nikmalar ularni kelajakda murakkab fanlarni o'rganishga tayyorlaydi va hayotdagi muammolarni samarali hal qilishga yordam beradi. Innovatsion usullar o'quvchilarning ta'limdagi muvaffaqiyatlarini oshiradi. Interaktiv darslar, raqamli resurslar va amaliy mashqlar yordamida o'quvchilar matematikani yaxshiroq o'rganadilar va darslardan ko'proq foyda olishadi. Bu esa ularning o'quvdagi natijalarini yaxshilashga xizmat qiladi.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf matematika darslarida innovatsion usullardan foydalanish ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda, o'quvchilarning bilim darajasini mustahkamlashda va ularning matematikaga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion metodlar yordamida o'quvchilar mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish, ijodkorlik va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Shuningdek, ular ta'lim jarayonida faol ishtirok etadilar, o'z bilimlarini amaliyotda qo'llashni o'rganadilar va ta'limga bo'lgan motivatsiyasi ortadi. O'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashda innovatsion yondashuvlarning roli katta. Shu sababli zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion usullarni keng joriy etish va rivojlantirish zarur. Bu nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali qiladi, balki ularni kelajakda muvaffaqiyatli va bilimli shaxslar sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Axmedov, S. (2023). Boshlang'ich sinf matematika darslarida innovatsion texnologiyalardan foydalanish. «Zamonaviy ta'lim» jurnali.
2. Rasulova, M. (2023). Boshlang'ich sinflarda matematika fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlar. «Pedagogika va psixologiya» ilmiy jurnali.
3. Tursunov, O. (2022). Milliy dastur asosida boshlang'ich sinf matematika darslarida innovatsion usullar. «Ta'lim va innovatsiyalar» jurnali.
4. Karimova, N. (2023). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik fikrlashni rivojlantirishda interaktiv metodlar. «O'zbekiston ta'limi» ilmiy nashri.
5. Mirzaev, D. (2022). Boshlang'ich sinf matematika darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari. «Ilm-fan va ta'lim» jurnali.
6. Sobirova, L. (2023). Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mustaqil ish faoliyatini tashkil etish. «Pedagogik tadqiqotlar» ilmiy jurnali.
7. Islomov, B. (2023). Innovatsion usullar yordamida boshlang'ich sinf matematika ta'limini samarali tashkil etish. «Ta'lim jarayoni» ilmiy nashri.
8. Yusupova, F. (2022). Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'yin texnologiyalaridan foydalanish. «Innovatsion pedagogika» jurnali.